

нашим наименьшим

фельдкюх — 1946.

**Обгортка роботи артисти-маляра
Юрія Кульчицького**

Популярна бібліотека
Книжка Ч. 4.

НАШИМ НАЙМЕНШИМ

ВИБРАНІ ВІРШІ І КАЗКИ

diasporiana.org.ua

Фельдкірх—Форарльберг
ВИДАВНИЦТВО »ЗАГРАВА«

1946

I.

1. Діточкам.

— Вставайте, любі діточки!
Беріть свої ви книжечки
Та всі до школи враз спішіть,
Бо час скоренько так біжить.

А за молоду хто дармує,
Той і на старість все бідує!
„Світ Дитини“

2. До школи.

— Дзелень-дзелень, дзелень-дзелень!
Вставайте, діти, бо вже день.
Вже світить сонце золоте,
А ви ще в ліжечках спите...

Скінчивсь забав та ігор час,
Шкільний дзвінок вже кличе нас,
Бринить найкраща із пісень:
Дзелень-дзелень, дзелень-дзелень!

І. Чайковський.

3. Дзвіночок.

Дзвіночок дзвонить: — Дзень-дзелень!
Вже білий день, вже білий день...

Дзвіночок дзвонить: — Бім-бом-бам!
Добрідень чемним школярам...

Дзвіночок дзвонить, кличе нас:
— До школи час, до школи час!

4. Не зітхай.

Говорять люди: „Не зітхай,
Коли нема, то й так нехай.“
А я говорю; „Не зітхай,
Коли нема — борись, придбай.“

Борис Грінченко.

5. Хто Я?

Українець — моє імя,
Гордий лев — моє знам'я.
Рідна хата, це — мій рай,
Україна, це — мій край.
Любов моя — нарід мій,
Труд для нього не важкий.
За нього віддам життя,
Бо Вкраїни я дитя.

М. Підгірянка.

6. Літо.

Літо, літо! Прийшла спека.
Часом чути грім здалека.
Буря втихне, сонце світить,
І знов гратись ідуть діти.

Достигають ниви наші,
Буде повно хліба, паші.
Люди будуть хліб збирати,
Діти будуть помагати.

7. Лисичка й півник.

Лисиця вхопила півника й несе його в
зубах.

Побачило дівчатко та як закричить:
— Он лисиця півника несе! Півня несе...

Півник тоді й каже лисиці:

— Дурна! Крикни у відповідь дівоньці:

„А тобі яке діло?“

Лисиця не втерпіла, як роззявить рота та
як не гукне на дівчинку:

— А тобі яке діло?!

А півник тоді „пурх“ із лисичиногo рота
та на дерево.

— Іди тепер, лисичко, впорожні...

8. МАТИ.

— Мамо моя люба,
Рідна моя мати!
Ти про діти, свої квіти,
Дуже любиш дбати.
Я тебе, сердешна,
Всюди споминаю,
Про твоє я щастя-долю
Господа благаю.

9. Пожадлива господиня.

Одна вдовиця мала гарну курочку, що день-у-день зносила одно яйце. Вдові прийшла до голови думка, що курка буде зносити по два, а може й по три яечка денно, як тільки їй більше давати їсти. Тому стала годувати курку ячменем, кукурудзою та вівсом. Курка справді незабаром потовстіла, але — на горі пожадливої господині — зовсім перестала нестися.

10. Смішний віршик.

Газдиня, газдиня,
Не знала порядку:
Запрягла чотири миші
Волочити грядку.

11. Всі працюють.

Галя лавку витирає,
Настя хату замітає,
Федунь чистить, Юрко пише,
А Маруся лялю чеше.

Марійка Підгірянка.

12. Два цапи.

Через яр лежала вузенька кладочка.
Якраз на середині зійшлися два цапи. Ні
одному з них не хотілось поступитися на-
зад. Вони спершу почали тупати ніжками
один на одного, рогами націлятися, а по-
тім розігналися, стукнулись лобами та й
попадали обидва в яр. Обідрались, помня-
лись, понівечились, і виліз кожний на той
беріг, з якого й прийшов до яру.

13. Маленька.

— Я маленька дівонька,
Як у полі квітонька.
Вже рисую і співаю,
Більш нічого я не знаю.
Навчіть мене азбуки,
Дайте книжечку в руки!

14. Рак-рибалка.

Хлопчик з вудкою дрімав,
Та й ліг на травичку.
А рачок за вудку — смик!
Та й потяг у річку.

А у ранці виліз рак,
Вийняв хліба скибку,
На гачечок почепив
Та і вудить рибку!

Повний кошик навудив,
Не вудивши зроду,
Далі кошика узяв
Та й поліз у воду.

Але риби у воді
Ожили відразу,
Пригадали свою смерть,
Аж пищать від сказу.

І взялись вони товкти
Рака розбишаку:
Той лозину добру взяв,
Тай схопив ломаку.

Рак посинів од жаху,
Труситься, голосить,
Вгору клешні простяга,
На колінах просить:

„Ой, не буду! Закажу
І сину, й онуку!“
Але риби ще-б товкли,
Та — вгляділи шуку.

О. Олесь

15. Вовк і комарі.

Зустріли комарі вовка, коли той саме підкрадався до коня, та й питають:

— Куди це ти, пухнастий хвосте, так крадешся, аж до землі припадаєш?

— На луг іду, там собі смачний обід з коня приготую. Я його загризу й гарненько попоїм...

Комарі здивувалися:

— Як? Та вже ж ти сам один хочеш коня подоліти? Не може цього бути! Якось аж п'ять тисяч нас на одного коня насіло та й то ледве його звалили на землю, та до того ж він половину нас розчавив. Тебе він уб'є зразу, коли ти один підеш!

Вовк почув це, подумав — подумав, покинув коня та й пішов десь у інше місце шукати щастя.

16. Заєць та жаба.

Одного разу взявся заєць про те думати, що ніхто його не боїться, що ніхто від нього не втікає, а сам він усіх боїться, від усіх утікає: і від ведмедя, і від вовка, і від лисиці, і від орла, і від чоловіка — від усіх.

Зажурився він тяжко та й каже:

— От, піду та втоплюся.

Та й побіг.

Біжить, біжить, не озираючись.

Прибіг над воду, тільки хотів топитися, а жаби на березі сиділи та хлюп, хлюп, — поскакали в воду.

Зрадив дуже заєць.

— Ні, не буду вже топитися: є й таке, що мене боїться!

17. Загорівся кицин дім.

Дзень, дзень, балам-бім!

Загорівся кицин дім

Біжить курочка з відром,

А когутик з помелом,

Дзень, дзень, балам-бім,

Щоб гасити кицин дім.

18. Рідний край.

У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай,
Рідніша їм своя пустиня,
Аніж земний в чужині рай.

19. Бджола.

Скаржилася бджола перед Богом:

— Господоньку, Боженьку! яка я нещаслива, бідна мушка! Роблю цілісіньке літо, а в осені прийде завидний ворог, чоловік, всю мою працю, мід забере, а мене вижене, що потім з голоду хоть гинь.

— Що ж би ти хотіла зробити чоловікові, щоб він тебе лякався та не зачіпав?

— Ох, Боженьку! Дай мені таку силу, щоб кожний чоловік від мого жала згинув, а тоді б мене ніхто не рушав.

— Яка мала мушка, а тільки злости у ній. І за тебе, маленька мушко, мав би гинути велит-чоловік? Сказав Господь: Ні! — не він згине, а ти, скоро його ужалиш.

Від цього часу бджола, скоро кого вкусить зараз і гине.

Яків Головацький.

20. Не обманюй.

У святого Свирида часто позичав один крамар грошей для своїх потреб. Коли ж він повертав святому борг, то той, звичайно, казав йому самому покласти гроші до деров'яної малої скриньки, звідтіля крамар перед тим сам і брав. Святий ніколи не перераховував повернених грошей.

Так чимало разів було, але крамар завжди справно повертав випозичену суму. Господь за його чесність допомагав йому в його справах. Але одного разу спокусився купець, та замість покласти гроші до скриньки сховав їх до кишені.

Що ж із того вийшло? Нечесно придбані гроші не принесли щастя крамареві, навпаки — з того часу йому почало нещастити й він у скорому часі попав цілком у злидні.

З великої скрути прийшов крамар знову до святого просити позички. Святий, як звичайно, казав йому взяти собі грошей із скриньки. Але... звісно, коли крамар туди їх не поклав, то не міг відтіля й добути. Обернувся до Святого і заявив йому, що в скринці немає грошей.

— Окрім твоєї руки жодна там не була, — відповів, святий. Коли б ти їх туди

поклав, то тепер вони там були б. Немає на кого жалітися, чоловіче, тільки на себе самого. Сам ти провинився...

Засоромлений крамар кинувся до ніг святого й почав його благати: пробачити йому цього гріха. Святий йому зараз же простив і відпустив до дому вже не з грішми, а з наукою, щоб у майбутньому не віддавався покусі бути нечесним обманцем.

Г. Г.

21. На чужині.

Летять пташки до вираю,
Знайдуть весну в чужім краю:
Знайдуть весну, знайдуть квіти,
Пишні трави — оксамити.

Хоч чужина буде раєм,
Затужать за рідним краєм.

А що ж з тими пташечками,
Вкраїнськими діточками,
Що їх ворог гнав за море,
На страждання і на горе?

Не загинуть, не загинуть!
Повернуться в Україну.

22. Наша Оленка.

У садку-садочку виросла малина:
Сонце її гріє, а вітрець леліє.
У ясній хатинці виросла Олена:
Батько її любить, мама приголубить.

23. Лев і миша.

В густих корчах спочивав цар звірів — гордовитий лев. Побіч нього бавилися мишенята. Одна мишка впала левові на голову та збудила його зі сну. Розлючений лев хотів її розчавити. Мишка стала проситися:

— Пустити мене колись я стану тобі в пригоді.

— Де вже тобі, нікчемній мишці, ставати в пригоді мені, цареві всіх звірів! — сказав гордо лев. Проте відпустив мишку на волю.

Якось той самий лев попався в сіті, що наставляють ловці на всякого звіра. Довго лев метушився, але ніяк не міг визволитися з міцних сітей. Його пригоду побачила маленька мишка. Вона поперегризала сіті, і тоді вже лев висвободився.

За Криловим.

24. Рак і ворона.

Зловила ворона рака і несла понад воду в дзьобі. Рак хотів вихопитися і задумав задурити ворону, щоб дзьоб відчинила, тай каже до неї:

— Ворононько-голубонько! от щоб тобі вернулися ще літа молодії.

А вороні жалко зробилося за молодими літами, тай зітхнула і вимовила:

— Ба! ба!

А в той час рак їй випав з розявленого дзьоба.

25. Ой, на горі мак.

Ой, на горі мак,
Під горою так...
Мак, маки, маківочки,
Золотії голівочки,
Станьте ви так,
Як на горі мак!

(Народня пісня).

26. Загадка.

Не їсть не п'є, а ходить і б'є.

27. Про шість днів і сьому неділю.

Стук-стук!
Є роботи гук!
Понеділок на вівторок
Поспихав робіт зо сорок.
А вівторок: „Боже, Боже!“
Сам зробить всьго не може...
Став на середу гукати:
„Напряди мені хоч дратви!“
Середа знова не спішилась,
Бо на п'ятницю кривилась.
Четвер теж не мав часу,
Бо їв сало й ковбасу.
А ця п'ятниця не годна,
Бо не їла і голодна.
А субота, — шкода й гадки!
Робить в хаті скрізь порядки.
З цього всього — ось, дивіть!
Йде неділя без робіт...

28. Загадка.

Який це знак?
Мов загнутий гак,
присунеться злегенька,
вже буква м'якенька.
Ану, діти, відгадайте!

II

29. Осінь.

Осінь, осінь! Лист жовтіє,
Часто дрібний дощик сіє.
Веде осінь собі хмари,
Але зате дає дари.

Грушок, сливок цілі міхи,
Повно гамору і втіхи.
Діти б'гають по полі,
Печуть собі бараболі.

30. Наші школярі.

Школярчики вже мандрують
До школи скоренько,
В торбі два зшитки вже мають,
Пишуть в них чистенько.

Щось там пишуть, та рисують,
Стали вже й числити,
Бо це чемні і пильненькі
Українські діти.

О. П.

31. Закопаний скарб.

Один селянин, прочуваючи близьку смерть, закликав до себе своїх синів і сказав до них таке:

— Мої любі діти! Заки вмру, мушу виявити вам одну важну тайну: в нашій винниці є закопаний скарб. Доложіть усіх зусиль, щоб його знайти.

Сказавши це, старий батько помер.

Як тільки сини поховали свого батька, так зараз узялися шукати захованого скарбу. Вони через весну, запопадливо шукаючи батькового скарбу, перекопали ціле узгір'я на якому була їхня плянтація винної лози. Та не знайшли нічого!

Розжалені стали гірко дорікати, що покійний батько їх обманув.

Восени винна лоза, завдяки перекопанню та зрушенню землі, зародила так рясно, як ніколи досі, й сини за зібраний виноград дістали великі гроші.

Тільки тепер зрозуміли вони батькову тайну, бо пізнали, що — пильною працею, справді, здобувається скарб.

32. Три сини

Ішла собі осінь тиха,
Осінь тиха, Василица
Полям, полям, ген межею
Три сини ішли за нею.

Перший вересень, по саду
Господарив: винограду,
Грушок, яблук та горіхів
Назбирав повніські міхи.

Другий, жовтень, був мистець
З фарбою носив горнець:
Малював все замашисто
На червоно золотисто.

Третій, листопад, раненько
Попрацавши рідну неньку,
Підкрутив завзято вуси
І пішов десь в Усусуси...

33. Загадка.

Ой, дзелень, дзелень, дзелень,
Так, по місту цілий день:
Ті встають, а ті сідають,
Ті в віконця виглядають?

34. Івасів сон про сокола.

Ой, настали дощі, слоти, всюди води стали, і дороги і стежини всі порозмакали.

Зажурився наш Івасик так, як ще ніколи, що чобіт зовсім не має: в чім піде до школи?...

Зажурився та й говорить:

— Ой, матінко мила, якби мені нині мати соколині крила! То махнувби я крильцями не дуже, поволі, понад воду і болото майнувби до школи. В школі нині новий уступ будуть зачинати. Я не буду, бо я босий, тяжко вийти з хати.

Тільки так Івась промовив, а тут — божжа сила! — на подвір'ї замахали чийсь дуже крила. Івась глянув, а то сокіл сів і повідає:

— Хай Івасик, пильний хлопчик на мене сідає!

Вхопив Івась сердачину й торбину з книжками, сів на птаха і полетів ген понад хатами. За хвилину був у школі, зовсім не спізнився. Всі ахнули:

— Босі ноги та й не замочився!

Дай, Господи, сиротині, щоб той сон сповнився!...

35. Вовк в овечій шкурі.

Один старий вовк забажав досита поласувати овечим м'ясом. Тому натягнув на себе овечу шкуру й замішався поміж череду овець на полонині. Не пізнав його пастух і загнав увечері вовка разом із вівцями до кошари. Врадуваний вовчище став розглядатися по кошарі за найтовстішою овечкою, яку задумав з'їсти на вечер'ю.

Але й пастухові прийшло на думку, щоб вибрати для себе вівцю на вечер'ю. Тому пішов до кошари та заколов найбільшу вівцю, яку доглянув увечері. Був це вовк, якого постигла таким чином заслужена кара.

36. Котик.

Сидить котик на лавочці
Та на скрипці грає,
А кіточка попід лавку
В присюди гуляє.

Котик акже: „Я втомився!
Досить танцювати!
Ходім краще на полицю
Сметани шукати!“

37. Вовк та ягня.

Забрилося раз ягня до річки води напиться. А тут до нього вовк:

— Нащо ти каламутиш воду? Та я тебе за це як муху задавлю!

— Ні, паночку, — відказує ягня, — не сколотило я води, бо ще й не пило. Та хочби й пило, так вода від вас сюди збігає.

— Так я брешу? — загарчав вовк. — Здається, ти ще позаторік тут мені шкодило?

— Та деж там! — каже ягня, — мені нема ще й року.

— Так, то твій брат.

— Не маю я братів.

— Так може батько або дятько, або инший хто з рідні. Хіба я не знаю, що ви всі мене ненавидите?

— Так, чи може я тут винно? — плачучи, питає ягнятко.

— Ще й смієш питати? Ти вже винно тим, що я їсти хочу.

Сказав — і не стало бідного ягнятка.

О. Білоусенко.

38. Пригоди з яєчком.

(діється на подвір'ї).

Курочка: Кудкудак, кудкудак,
знесла яйце як кулак.

Качка притакує: Так-так, так-так.

Гусак питає: Де-де, де-де?

Гуска відповідає: Го-га, го-га!

Коло оборога.

Брисько скаче: Гав-гав, гав-гав!

А як би я взяв?

Курочка: Геть від мого гніздечка!

Не руш мені яєчка!

Когутик: Кукуріку, кукуріку!

Дівчинка: А мені чи можна взяти
яєчко це до хати?

Качка: Так-так, так-так.

Дівчинка: Всмажу його в ринці,
дам малій дитинці.

39. Люблю.

Навчила мене мати
Любити рідний край
І серцем всіх кохати:
Батьківські білі хати,
Зелений тихий гай.

40. Ведмедиця і ворона.

В одній ведмедиці був маленький ведмедик. Він був доволі негарний: якась безугарна і безформна маса.

Розчарована ведмедиця пішла порадитися ворони, що їй з цим ведмедиком робити? Ворона сиділа під деревом і, як звичайно, кричала.

Кумо, вороно! — сказала ведмедиця, — порадьте мені, що маю з цею дитиною робити? Хочу її задушити таке воно погане.

Моя рада, — відповіла ворона, — лишіть його в спокою. Не перша ви звертаєтеся до мене. Не одна мати мала вже такий клопіт із своїми дітьми. Виховуйте його, а, побачите, що колись будете мати з нього потіху.

Мати, вдоволена тим, що хвалять її сина, повірила своїй кумі. Вона тепер стала краще піклуватися своєю дитиною. Ведмедик виріс, вирівнявся і став таким гарним ведмедиком, як цього тільки треба.

Врадувана мати пішла подякувати вороні: — Колиб ви не порадили мені, я булаб без жалю задавила свою дитину, котра мені тепер дає так багато вдоволення.

Так часто нетерпеливість спричинює нещастя.

41. Кого я люблю?

— Люблю тата, маму,
Люблю всю родину,
Люблю щиро нашу
Рідненьку хатину.

Нема в світі друга,
Як отець і мати,
Милішої над рідною
Я не знайду хати.

42. Робітники.

Два ведмеді, два ведмеді
Горох молотили,
Два півники, два півники
До млина носили.

А горобчик, гарний хлопчик
На скрипочці грає,
Горобчика, гарна птичка
Хатку замітає.

А ворони, добрі жони
Пішли танцювати,
Злетів крюк, захопив дрюк
Пішов підганяти.

43. Свого не цурайся.

Жив собі на світі один гусак. Уродився такий пишний та гарний!

Мав гарну поставу, як для гусака, а пір'я було таке біле, мов перший сніг. Але гусак, гордовитий на свою красу, думав, що йому краще бути лебедем, ніж гусаком. Ото ж він почав цуратися своїх батьків, погорджувати ними, відділився від них і почав самотній плавати по озеру. На подобу лебедів, він завжди витягав свою шию, намагаючись зробити її подібною до лебединої шиї, вигинав її на різні сторони, аби подобати на лебедів. Та даремні були його зусилля. Шия все одно залишалася короткою й негнучкою. А побачили то лебеді, почали з нього глузувати. Не досить того. Кинулися на нього скубати. Гусак звернувся до своїх батьків за обороною, але ті його відцуралися так, як він раніше цурався їх!

Так із того часу й жив гусак на самоті, аж поки з журби не згинув. І ніхто за ним не жалував...

44. Жиймо в згоді.

Гей, гуртуймось та лучімся,
Українські діти!
Зранку змалку вже учімся
Для Вкраїни жити.

Поставаймо пара в пару
У громаду бучну,
Затягнімо аж під хмару
Співаночку звучну.

Нехай вчує Ненька мила
Й наші рідні поля,
Що росте в них наша сила,
А з силою — доля!

М. Підгірянка.

45. Моя батьківщина.

Де степ широкий, наче море,
Де дише пахощами гай,
Де небо зоряне, прозоре —
То мій святий, чудовий край.

Де житом ниви зеленіють,
Де пісня жалібно луна,
Де хати в вишниках біліють —
То моя рідна сторона.

46. Кіт і миші.

Зібралися раз миші на велику раду, бо хотіли придумати якийсь спосіб на kota, що нищив їх завзято. Вони вирішили настановити королевою ту мишку, що зуміє їх забезпечити від котячих переслідувань.

Тоді зголосилася до слова одна поважна мишка і промовила:

— Шановне зібрання! Я продумала такий плян, щоб перед котом забезпечитись: Як кіт засне коло нашої нори, треба буде прив'язати йому до хвоста дзвінок. Тоді вже не буде він для нас небезпечний, бо вже здалека гомін дзвінка буде для нас всіх голосом остороги.

— Славно, славно! — запищали всі миші на раді.

Опісля одна старша сіра мишка попросила слова. Вона покивала недовірливо головою і сказала:

— Так, плян попереднього промовця знаменитий, але я цікава знати: Хто піде котові цей дзвінок до хвоста привязати? Прощу мені на це відповісти!

На те питання ніхто на раді не вмів дати відповіді, бо ні одна мишка не хотіла піднятися цього діла!

47. Кого кохаю?

Хоч маленькі ми ще діти,
Та наше серденько
Дуже любить і кохає
Тебе, наша ненько.

А крім неньки ми кохаєм
Нашу землю рідну,
Ми дамо за неї — кровці
Крапельку послідну.

Ще кохаєм рідну мову,
Кращої не має!
Любим свою рідну школу,
Що добра навчає.

Як колись ми доростемо,
Українські діти, —
Рідний край ми розвеселим,
Буде він радіти.

Юра Ігорків.

48. Танцювали миші.

Танцювали миші
По бабиній хижі...
Стало бабі за танець
З'їли миші буханець!

(Народня пісня).

49. Киця.

Кицю, кицю,

Де була?

Що ти їла,

Що пила?

„Я на річці була,

Там водичку пила,

А що їла — не скажу,

Тільки хвостик покажу.“

О. Олесь.

50. Котик і півник.

У лісі в хатці жили котик і півник.

Пішов котик по дрова, півникові наказав,
як прийде лисичка, дверей не відчиняти.

От, пішов котик, а лисичка вже під вікном:

— Ходи, ходи, півнику, до мене,

У мене золота пшениця, медяна водиця.

А півник їй:

— Ток-ток, ток-ток,

Не велів коток...

От, лисичка віконце видрала, взяла півника та й понесла. Несе лисичка півника, а він кричить:

— Котику, братіку!

Несе мене лиска

По каменю-мосту
На своєму хвосту.
Порятуй мене!

Почув котик, прибіг, відняв півника і
приніс додому.

51. Їжак і кріт.

Прийшла зима. В їжака не було нори.
Прийшов він до крета тай каже:

— Дай мені куточок у своїй норі!

Кріт впустив його до себе. Їжак так нас-
торбучив свої колючки, що бідолашний
хазяїн не міг і повернутись у своїй оселі.
Скоро кріт почав просити їжака, щоб він
вибрався з нори. А їжак каже хазяїнові:

— Коли тобі не подобається, то йди до
іншої нори. Мені тут дуже добре і я за-
лишаюся!

52. Загадка.

Крильця чудові,
Ніби шовкові,
Пурхає в літку
З квітки на квітку.

53. За вовка та й за чоловіка.

Вовкові кортіло попоїсти м'яса з чоловіка. Йшов старий дід і зустрів вовка. А вовк каже:

— Ти чоловік?

— Ні! Я був колись чоловік, а тепер дідусь.

Іде вовк дальше та зустрічає хлопця.

— А ти чоловік?

— Ні! Я ще тепер не чоловік, а колись буду.

Пішов вовк дальше. Йде чоловік. А вовк каже:

— А ти чоловік?

— Чоловік.

— Я хочу тебе з'їсти!

— Ні, подождіть, бо я йду ще вмитись.

Як вийшов із потоку, то вовк каже:

— Я хочу тебе вже тепер з'їсти!

— Ой, ні, дайте хвоста, нехай я ще обіт-
руся..

Вхопив вовка за хвіст та й почав буюком бити. Аж хвіст урвався, а вовк утік в ліс.

54. Пісня сироти.

Мати наша мати!
Де ж тебе узяти?
Хіба тебе, мати,
Та й намалювати...

Намалюю матір
На божничку в хаті,
На божничок гляну —
Матір іспом'яну.

Назад обернуся —
Сльозами заллюся...

55. Сирітка.

Був у мене батько і матінка мила,
Та — в лиху годину скрила їх могила...

Батько за Україну терпів важкі муки,
Матінка ж померла з горя і розпуки...

Тепер я кругленька сирітка остала
І вся моя радість на віки пропала...

І тепер, хоча б я, перейшла світами,
То вдруге не знайду ні батька, ні мами.

Остан Вільшина.

56. Кривий і сліпий.

Кривий і сліпий прийшли разом над глибоку ріку. Кривий боявся брости, щоб не впасти, а сліпий боявся, щоб де на глибинь не зайти. Так довго стояли не знаючи, що робити?

— Знаєш ти що, сказав кривий до сліпого: — візьми мене на плечі, мої очі будуть тебе провадити, а твої ноги будуть мене нести.

Сліпий згодився на це, і оба щасливо перебрались через воду.

Маємо з того таку науку, що чоловік без чоловіка ніколи не обійдеться, а коли один другому помагати будуть, то весь світ в гаразді буде.

Маркіян Шашкевич.

57. Воли.

Початок лихого буває милий і солодкий, але кінець тяжкий і гіркий.

Не хотіли воли на весні в ярмі ходити, а в осені не хотіли до стодоли снопів возити. І що ж з того вийшло? Господар в зимі, не маючи з чого жити, порізав воли і поїв.

Маркіян Шашкевич.

III

58. Зима.

Прийшла зима, люта пані,
Прийшла в білому жупані.

А за нею вітер лютий
І мороз, в льоди закутий.

З неба хмаронька легенька
Сипле, сипле сніг біленький.

На поля, ліси і гори
Сипле снігу біле море.

І на ті сумні могили,
Що в них стрільчики спочили.

Вол. Базук.

59. Що це?

Мене всі прохають,
Мене всі чекають,
А тільки я з'явлюсь,
Ховатися почнуть?

60. Св. Микола.

Забілів від снігу гай,
Дивись! Святий Миколай...
Іде з ангелом ясеньким,
Усміхаючись миленько.

Він за нас вже пам'ятає,
Нагороди зготовляє,
Нам даруночки приносить,
За нас в Бога ласки просить.

О, наш любий, святий Отче,
Згляньсь над нами! Найдорожчу
Радість нам велику дай:
Моли Бога за наш край!

61. Маруся.

Мала Маруся — господиня:
Що дня ранесенько встає,
Своєму братіку малому
Снідання в ліжечку дає.

І вчить до Бозі помолитись,
Щоб дав здоров'я всій рідні,
Щоб Україну спас від ката,
Нехай не мучиться в огні!

Ірина Баб'як

62. ЗОЛОТИЙ КЛЮЧИК.

Холодною зимою, коли нападало багато снігу, одному хлопчикові треба було їхати в ліс по дрова. Було дуже холодно. Хлопчик приїхав у ліс, набрав на сани дрівець і хотів уже їхати додому, але так змерз, що задумав запалити в лісі, трохи погрітись, а потім уже й додому їхати. Почав він сніг розгрібати, щоб на землі дрівець покласти, коли дивиться: а в снігу золотий ключик лежить...

Узяв хлопчик той ключик та й думає:

„Коли ключик є, то й замок повинен бути,“ — і почав далі розгрібати сніг.

Погрівся трошки і знайшов невеличку, залізну скринку.

„А чи придасться до неї ключик?“ — думав хлопчик і почав шукати дірочки, щоб, вложити ключ. Довго шукав і таки побачив, та таку маленьку, що спершу і не помітав. Попробував ключ устроїти. Ось хлопчик повернув ключиком і почав відмикати.

— А ми будемо ждати, доки він скринку відчинить: тоді він про все й нам розкаже, а може теж дещо й покаже. Хтож не хоче ждати, нехай сам казку закінчить.

63. Хто почислить?

Ніс Петрусик миску вареників.

Прибігла Василиха:

— Дай мені п'ять!

Прибігли два хлопці Василихи:

— Дай нам по три!

Прибіг пес Бровко:

— І мені два!

А Петрик у крик:

— А й, тільки один вареник мені лишився!

Хто найскоріше почислить,
Скільки вареників мав Петрик?

64. Снігова баба.

Що за гамір,

Що за гра?

Ліпить бабу

Дітвора.

Ой же, баба

Снігова,

Біла в баби

Голова.

Ой, у баби

Горб на спині

І ломака —

Он яка!

Ніс у баби

З картоплини,

Рот у баби

З буряка.

65. З Новим Роком.

З Новим Роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Від тепер ішов вам час.

І бажаю, щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще
Без біди минуло всім,
Щоб думками всі міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім.

І бажаю, щоб ми згідно
І свідомо і свобідно
Йшли до спільної мети:
В своїй хаті жить по свому,
Не коритися нікому,
Лад найкращий завести.

Щирій праці Бог допоможе!
Дай вам Боже все, що гоже!

Іван Франко.

66. Коник і комаха.

Коникові життя миле,
Співав весну, літо ціле —
Аж оце прийшла зима.
Оглянувся — вже нема:
Ні зерняток, ні листків,
Ні пахучих корінців.
„Якже мені зимувати
Та серед пустої хати?“
А в сусідах була сваха —
Запопадлива комаха.
В неї діти не голодні,
Повні скрині, повні бодні.
А комори, як високі,
Мають хліба на три роки.
Прийшов коник до комахи,
Запопадливої свахи,
Станув в неї серед хати
І зачав її прохати.
— Ей, сусідонько, голубко!
Змилосоєрдись, моя любко,
Пожич хліба, бо загину,
Глянь на мене сиротину...
А весною чисто вам,
Все з подякою віддам
А комашка-хитра свашка:
— Щож ти пита робив в літі?
— Ви не чули? — співав в житі!

Співав лише, пане брате...?
— Ідиж тепер танцювати.

Павло Свій.

67. Про козака Максима та Юрчика його сина.

На дворі вже завір'юха,
Треба братись до кожуха.
Та їх два, кожух один, —
Зажурились, козак Максим.

Як убрався в кожух сам,
Син застив як той качан.
Як звов Юрчик упріває,
Тоді батько замерзає.

Треба спосіб нам знайти,
Щоб не змерз ні я, ні ти!
Сина поясом прип'яв,
А поверх кожух убрав.

Йдуть обидва вже із хати
На село колядувати.
Пріє тато, пріє син,
Хоч кожух лише один.

68. Зайчик на морозі.

Сидить зайчик серед поля,
А мороз так тисне!
Воно ж, бідне зайченятко,
Навіть і не писне.

Лапки, вушка задубіли,
В жилах кров холоне...
Воно ж, бідне зайченятко,
Тільки... тихо стогне.

Ось лісок, там певно тепло
В лісовій громаді,
Так би скочив та не може:
„Вова“ на заваді!

О Білоусенко.

69. Загадки.

1. Їде лісом не шелестить, їде водою, не плюскотить?
 2. Що без очий плаче?
 3. Без рук, без ніг на гору лізе?
 4. Мовчить, а сто дурнів навчить?
 5. Понад полем літає, орачеві співає.
Має голосочок як срібний дзвіночок?
-

70. Прийде весна.

Не журітся, любі діти,
 Що зима студена,
 Прийде весна, прийде літо,
 І трава зелена.

Сніг розтопиться і зникне,
 Всміхнеться зарінок,
 Розів'ється в чистім гаю
 Хрещатий барвінок.

Перестане сніг білити
 І вітер шаліти.
 Прийде, прийде до нас весна,
 Українські діти!

Василь Слободян.

71. Загадки.

6. Пташка мила, чорно-біла з глини гніздечко зліпила. Мушки — комашки збирала, свої діти годувала?
7. Писочок кругленький, хвостик коротенький, звірятко сіреньке: довгі вушка має, швиденько втікає?

72. Лисичка.

(Казка).

Жили собі дід та баба. Дід каже бабі:
— Ти, бабо, печи пироги, а я поїду по рибу.

Наловив він риби й везе додому. Побачила його лисичка і схотілось їй рибки поїсти.

Забігла вона вперед, лягла на дорозі й лежить як мертва.

Під'їхав дід, підійшов до лисички, а вона й не ворухнеться

— От, буде подаруночок бабі, — сказав дід. Узяв лисичку й поклав на віз, а сам пішов спереду.

— Ну бабо, — сказав дід, — який комір привіз я тобі на шубу!

— Де?

— Там на возі: і риба й комір.

Підійшла баба до воза — ні коміра, ні риби.

Почала вона лаяти старого.

Тоді дід зрозумів, що лисичка була не мертва: побідкався, побідкався, та нічого не вдієш.

73. Галин огородчик.

Мама дала Галі грядку.
Галя сіє там салатку,
Сіє редьку округленьку
І горошку цілу жменьку.
Гнатко Галі помагає:
Носить воду, підливає,
До шнура рівняє грядку,
Щоб було усе в порядку.

74. В лісі.

Діти пішли в ліс по ягоди. Галя шукала ягід, розгорнула траву, та побачила гніздечко. Птичка пурхнула з під куща. З жалібним квилінням літала вона над кущем.

Усі діти кинулися до кущика. Там було гніздечко, а в ньому маленькі пташенята. Пташенята розкривали свої дзьобики й просили їсти.

Пожаліли діти пташки й пташенят та швидко відійшли.

Повернулася пташка до гніздечка й почала годувати пташенят.

75. Пташка.

„Про що, пташко, нам співаєш
Пісню голосну?“

„Я співаю всьому світу
Пісню про весну.

Про її квітки пахучі,
Про сади, гаї...
Раджу я і вам співати,
Дітоньки мої.“

О. Олесь.

76. Вовк і бабині телята.

Паслися телята в городі на припоні, а баба гр'ядки полола. Вовк зайшов туди і мав око на телята. Сперся на пліт і хотів перескочити в город, аж баба його побачила тай гукнула:

— Гутю-га! Гутю!

А вовк, ніби і на телята гадки немав, каже, щоб від себе вина відтягнути:

— „Пек тобі! Через бабині телята не можна і в город подивитись.“

Яків Головацький.

77. Де нам любо.

Любо нам у рідній хаті,
Там, де рідний батько, ненька,
Там, де братчик і сестричка,
І бабусенька старенька.

Любо нам у рідній школі,
Де учитель нас навчає,
Рідний край учить любити,
Так, як батько, нас кохає.

Любо нам у ріднім полі,
Де росте буйна пшеничка;
Любо нам у тихім гаю,
Де щебече мила птичка.

Любо нам у рідних горах,
Де ліс грає верховіттям;
Любо всюди в ріднім краю,
Любо українським дітям!

Ю. Шкрумеляк.

78. Україна.

Наша славна Україно —
Наше щастя і наш рай!
Чи на світі є країна
Ще миліша за наш край?

79. Брехливий пастух.

Один пастух любив часто лякати своїх товаришів без ніякої причини.

— Гей, рятуйте, рятуйте, вовк мені вівцю забирає! — закричав він одного разу. Коли інші пастухи прибігли до нього, то побачили, що це була видумка, бо вовка зовсім не було, а їх товариш ще насміхався з них, що їх обманув.

— Кілька разів удалося брехливому пастухові так обманути своїх товаришів.

Але раз таки на правду напав вовк на його череду. Надаремне кликав тепер брехун помочі. Хоча кричав зо всіх сил і благав помочі — ніхто не приходив, бо всі думали, що він знову бреше. А тимчасом вовк пожер кілька овець із його череди та й утік до лісу.

80. Хто ти?

- Хто ти? — Українець зроду!
 - Пощо живеш? — Для народу!
 - Любиш нарід? — До загину!
 - А в що віриш? — В Україну.
-

81. Перехитрив.

(турецька казка).

Одного разу віз крамар на ослі мішок соли. Тяжко було ослові, але нічого не вдієш: треба нести на спині, бо господар не пожалує, добре почастує буком... По дорозі трапився їм вузький місток. Осел посковзнувся й упав у воду. Сіль у воді розпустилася й залишився порожній мішок. Висварився добре крамар на долю, та все ж... без соли повернувся додому. Зате осел був вельми задоволений, бо — замість тягару — ніс на спині порожній мішок.

Через деякий час поїхав крамар знову до міста й купив мішок соли. Осел запам'ятав собі пригоду з першим мішком і скористав із досвіду. Коли знову довелося переходити той самий місток, осел уже навмисне впав у воду.

Господар зрозумів, що це осел уже свідомо зробив і надумав його навчити. Ото другого разу накупив у місті губок, та й навантажив осла. Дійшли до містка. Осел упав до води. Та цей раз немав користи зо своїх хитрощів. Губки натягли води й ослові довелося нести потрійний тягар.

Г. Г.

82. Учітеся.

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь!
Бо хто матір забуває,
Того Бого карає.

Чужі люди цураються,
В хату не пускають —
Свої діти, мов чужії,
І немає злomu
На всій землі безконечій
Веселого дому...

Тарас Шевченко.

83. Слава Кобзареві,

Слава, слава, наш Кобзарю!
Малих діток рій
За Тобою йде юрбою
Шляхом Твоїх мрій.

Ти нам в синім небі — злоті
Протоптав стежки...
Славу Тобі наш Кобзарю,
Звіщають віки!

84. На свято матері.

Мамо, Ти як ангел з неба,
Знаєш чого мені треба
Стережеш і нагодуєш
Прибереш і поцілуєш.

Міцно я Тебе кохаю,
Бога доброго благаю,
Щоб прожила Ти сто літ
Мамо, Ти як рожі цвіт.

85. Чи є в світі що дорожче...

Чи є в світі що дорожче
Як мама кохана,
Що працює для діточок
Від ночі до рана.

Чи є в світі що солодше
Як мамині очі,
Які зорять за дітьми
Як в день, так і в ночі.

Чи є в світі що дорожче
Як мамині руки,
Що працюють для дитини
Щиро без принуки.

86. Подяка ненці.

Як тільки прийшла я від Бозі на світ,
Як зіркою злинула крізь небозвід,
Ще заки побачила сонечко ясне,
— Побачила личко, чудове прекрасне,
Всміхалось до мене, —
Це Ти була, Нене!

Як часом збудилася я серед сну,
Ще плакати заки в колисці пічну,
Над мною світилися ген серед ночі,
Неначе дві зорі, любесенькі очі,
— Всміхались до мене
Твої зірки, Нене...

Як перші лиш крочки вже ставила я
Тримала мене знову долоня Твоя;
Ти Бозі молитись і всього навчила;
Чия це хатина, земляця, могила,
То ж дяка від мене
За все Тобі, Нене!

М. Матвієйко (Моя книжечка).

87. Що це?

1. Скручений, зв'язаний по хаті танцює?
 2. Не коваль, а з кліщами?
-

88. Моя мати.

Як мило пташка	Бо пташка співає
У гаю співає!	І в мить перестане;
Як любо та струна	Бо зірка палає
На скрипочці грає —	І в морі десь кане.
Та краще матуся	За гори заходить
Моя промовляє!	І сонце весняне.

Як ясно та зірка	А личенько мами
На небі палає!	І днями й ночами
Як щиро те сонце	Пестить нас і гріє,
Весь світ огріває	Аж серце радіє.
Та ще краще личко	
Матусі сіяє!	Ю. Ігорків.

89. Синок маленький.

Мами дорогенької
Я синок маленький
В день оцього свята
Бажаю много літ.

Радощів багато,
Золота три міхи,
З синочка потіхи
Мамо, Ти мій світ.

90. Снилось мені ясне сонце...

Снилось мені ясне сонце
Що в хаті світило
А то так лиш моя мама
Дивилася мило.

Снився мені легкий вітрець
Що пестив колося,
А то так лиш моя мама
Гладила волося.

Снилась мені ягідочка,
Як мід солоденька,
А то так лиш цілувала
Моя рідна Ненька.

91. Сестричко моя...

Сестричко моя,
Напій же коня
Із холодної кринички,
З нового відра.

Як же його напувати,
Як же йому їсти дати?
Коли справа є така:
Твій коничок з патика.

92. Стрілецька могила.

Там у полі вітер віє,
І пташки літають,
А в могилах січовії
Стрільці спочивають.

Наші діти, жовті квіти,
Зібрались в рядочок,
Та понесли на могилу
Блакитний віночок.

93. Уплету віночок.

Піду в поле й назбираю
Колосків, квіточок
Та й уплету на стрілецьку
Могилу віночок.

І віночком увінчаю
Той хрестик похилий,
Що під ним відпочиває
Стрільчик юний, милий.

94. Згадаймо діти.

Згадаймо діти,	В глибокій тузі
Хто йшов до бою,	Згадаймо друзі,
В огні завзяття	Святі могили,
Горів собою.	Що край укрили.

95. Лисичка і рак.

Здибалася Лисичка з Раком. Стала собі, дивитись на нього, як він помаленьку лізе, а далі давай над ним насміхатись.

— Ну, та й швидкий же ти, нема що мовити! Правдивий неборак! А скажи мені, Раче-небораче, чи то правда, що тебе раз у великодну п'ятницю по дріжджі послали, а ти аж за рік у великодну суботу з дріжджами прийшов та й ті посеред хати розілляв?

— Може коли і правда була, — каже Рак, — а тепер дуже на брехню подобає.

— Овва! значить ти тепер прудкійший зробився?

— Прудкійший, чи не прудкійший, а тобі на кпини не здатний. Коли хочеш знати, який я прудкий, то давай побиймося об заклад, що я швидше від тебе до того корчика добіжу.

— Що? що? що? — дивувалася Лисичка. — Ти хотів би зі мною об заклад бігати?

— Не тільки побіжу, а ще й тобі о один скок випередки дам і швидше тебе при меті буду, — мовить Рак.

Побились вони об заклад. Стала Лисичка о один скок поперед Рака, а Рак учепився їй кліщами за хвіст. Рушила Лисич-

ка, біжить, біжить що-духу, аж курява здіймається. Добігла до мети та й кличе:

— А де ти, Раче?

Нічого не чути.

— Ну, Раче, де ти там? — ще раз кличе Лисичка та й обернулася хвостом до мети.

От, й тоді Рак пустився від її хвоста, та й каже:

— Та осьде я! Давно вже жду на тебе, аж троха поза мету забіг.

Іван Франко.

96. Зайчик і жабка.

Глянув зайчик на бузок
І угледів жабку,
Потихеньку підійшов,
Та й смикнув за лапку.

А зелена жабка: ква!
З жаху затрусилась,
Та з куща на землю-плиг!
Ледве не убилась.

О. Олесь.

97. Качечка.

Ой, качечко, поведи
Каченяток до води.
Хай р'ясочки покоштують,
Хай рибкою поласують,
Ой, качечко, поведи.

Як лисичка прибіжить,
Загавкає заскавчить,
Застукає ніженьками,
Закланцає зубоньками,
Як лисичка прибіжить ..

Ой, качечко, не іди
На пісочок із води,
Щоб лисичка не піймала,
Каченяток не забрала,
Ой, на беріг не іди!

Хай ніженьки тупотять,
Хай зубоньки цукотять!
Як виростуть каченята,
Піднімуться на крилята
Та й додому полетять.

О. Олесь.

98. Зайчик.

Зайчик в поле поскакав,
Видно пару вушок.

За ним песик: гав, гав, гав!
Ловить за кожушок.
Але зайчик: скік та скік,
Дав ніженькам знати
Сюди-туди... скоро втік
До своєї хати.

М. Підгіряка.

99. Юрчик бригадир.

Юрчик хлопець це завзятий,
Юрчик справжній вже юнак:
Лук на плечах, меч прип'ятий,
Стріль повний сагайдак!
Юрчик крикне: — вліво, вправо!
Гей, за мною, ходом руш! —
Лави, лави... сунуть жваво,
Мов один сталевий вуж!...
— Гей, берімо Сарикади!
Боротьба — для нас це пир!
Заступіть того хто впаде,
— Юрчик в бою командир!
— Гей, берімо за лопати!
Хто за мною. хто в сам вир?...!
Тут нам — стежку простругати,
— Юрчик в праці бригадир...
Стрибожич („Вовченята“)

100. Добра голубка і вдячна. бджілка.

Бджілка верталася з поля. Довелось їй перелітати через ставочок. У неї втомилися крильця, вона впала у воду й стала потапати. Побачила її муку голубка, що саме летіла понад ставком. Вона зжалілася над бідною бджілкою, та й кинула їй сухий листочок, що несла до свого гніздечка. Бджілка видр'япалася на листочок, відпочила, висушила крильця й полетіла до свого вулика.

Другим разом сиділа голубка на високім дубі. Вона задивилася на золотий лан пшениці й не побачила, що стрілець підкрався під дуба й націлився вже до неї зі свого кріса.

В ту хвилину надлетіла бджілка. Вона побачила, яка небезпека грозить добрій голубці. Полетіла до стрільця й ужалила його в руку. Стрілець вистрілив, але не поцілив, бо від болю задрижала рука.

Як ми — людям, так люди — нам.

За Криловим.

101. Не проміняю.

Хоч малий — я українець,
Українець тілом, духом!

Хто не любить українців,
Той не буде моїм другом!

Пан один мені дуката
Золотого обіцяв,
Щоб я мову не вкраїнську,
А чужую покохав.

Пане! Красний ваш дукатик,
Але мови свого краю
Я нето, що за дуката —
За весь світ не проміняю!...

Корнило Заклинський.

102. Україна.

Україно, Україно,
Нене моя, Нене! —
Як забуду Тебе рідна,
Забудь Ти про мене.
Як забуду, що Ти, бідна,
У тяжкій неволі,
Не віддам Тобі сил, труду —
Хай не знаю долі.
Як буде мені дорожче
Що від Тебе, Нене,
Проклени мене, о рідна,
І забудь про мене.

Уляна Кравченко.

Зміст.

в.	1.	Діточкам	3
в.	2.	До школи. Чайковський	3
в.	3.	Дзвіночок	4
в.	4.	Не зітхай. Борис Грінченко	4
в.	5.	Хто я? М. Підгірянка	4
в.	6.	Літо	5
	7.	Лисичка й півник	5
в.	8.	Мати	6
	9.	Пожадлива господиня	6
в.	10.	Смішний віршик	6
в.	11.	Всі працюють. М. Підгірянка	7
	12.	Два цапи	7
в.	13.	Маленька	7
в.	14.	Рак-рибалка. О. Олесь	8
	15.	Вовк і комарі	9
	16.	Заяць та жаба	10
в.	17.	Загорівся кичин дім	10
в.	18.	Рідний край	11
	19.	Бджола. Яків Головацький	11
	20.	Не обманюй	12
в.	21.	На чужині	13
в.	22.	Наша Оленка	14
	23.	Лев і миша. За Криловим	14
	24.	Рак і ворона	15
в.	25.	Ой, на горі мак	15
	26.	Загадка	15
в.	27.	Про шість днів і сьому неділю	16
	28.	Загадка	16
в.	29.	Осінь	17
в.	30.	Наші школярі. О. П.	17

	31. Закопаний скарб	18
в.	32. Три сини	19
	33. Загадка	19
	34. Івасів сон про сокола	20
	35. Вовк в овечій шкурі	21
в.	36. Котик	21
	37. Вовк та ягня	22
	38. Пригоди з яечком	23
в.	39. Люблю	23
	40. Ведмедиця і ворона	24
в.	41. Кого я люблю?	25
в.	42. Робітники	25
	43. Свого не цурайся	26
в.	44. Жиймо в згоді. М. Підгірянка	27
в.	45. Моя батьківщина	28
	46. Кіт і миші	28
в.	47. Кого кохаю?	29
в.	48. Танцювали миші	29
в.	49. Киця. О Олесь	30
	50. Котик і півник	30
	51. Їжак і кріт	31
	52. Загадка	31
	53. За вовка та й за чоловіка	32
в.	54. Пісня сироти	33
в.	55. Сирітка	33
	56. Кривий і сліпий. М. Шашкевич	34
	57. Воли. М. Шашкевич	34
в.	58. Зима	35
	59. Що це?	35
в.	60. Св. Микола	36
в.	61. Маруся	36
	62. Золотий ключик	37
	63. Хто почислить?	38
в.	64. Снігова баба	38
в.	65. З Новим Роком. Іван Франко	39
в.	66. Коник і комаха	40

в. 67.	Про козака Максима, та Юрчика його сина	41
в. 68.	Зайчик на морозі	42
	69. Загадки	42
в. 70.	Прийде весна	43
в. 71.	Загадки	43
	72. Лисичка	44
в. 73.	Галин огородачик	45
	74. В лісі	45
в. 75.	Пташка	46
	76. Вовк і бабині телята	46
в. 77.	Де нам любо. Ю. Шкрумеляк	47
в. 78.	Україна	47
	79. Брехливий пастух	48
в. 80.	Хто ти?	48
	81. Перехитрив. (турецька казка)	49
в. 82.	Учітеся. Тарас Шевченко	50
в. 83.	Слава Кобзареві	50
в. 84.	На свято матері	51
в. 85.	Чи є в світі що дорожче	51
в. 86.	Подяка Неньці. Матвієйко	52
	87. Що це?	52
в. 88.	Моя мати. Ю. Ігорків	53
в. 89.	Синочок маленький	53
в. 90.	Снилось мені ясне сонце	54
в. 91.	Сестричко моя	54
в. 92.	Стрілецька могила	55
в. 93.	Уплету віночок	55
в. 94.	Згадаймо діти	55
	95. Лисичка і рак. Іван Франко	56
в. 96.	Зайчик і жабка. О. Олесь	57
в. 97.	Качечка. О. Олесь	58
в. 98.	Зайчик. М. Підгірянка	58
в. 99.	Юрчик бригадир. Стрибожич	59
	100. Добра голубка і вдячна бджілка	60
в. 101.	Не проміняю. К. Заклинський	61
в. 102.	Україна. Уляна Кравченко	61

Популярна бібліотека «В-во Заграда»

випустила з друку:

1. Т. Шевченко . . Малий Кобзар
2. А. Лотоцький . Ведмедівська попівна
3. І. Франко . . . Мій злочин
4. Нашим найменшм Вибір казок і віршів

в друку ілюстровані:

1. Грицькові пригоди Бурко і Мурко
 2. Грицькові пригоди Кікі, Коко, Кудкудак
-